

Kun opiskelijalta leikkaa, sen edestään löytää – tulevaisuususkon pohjana kriisinkestävyydelle

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan eduskuntavaaliohjelma 2027

Nuorten tulevaisuususkon romahtanut, ja pessimismi on noussut ennätystasolle. Vain 17 prosenttia suomalaisista nuorista suhtautuu optimistisesti maailman tulevaisuuteen. ([Nuorisobarometri, 2025](#)) Aallon opiskelijoina meidän kuuluisi olla uudistuvan yhteiskunnan etulinjassa, mutta nykykriisien keskellä luotto tulevaisuuden rakentamiseen horjuu. Tulevaisuususkon romahdus haastaa koko Suomen mahdollisuuden uudistua ja kasvaa. Osaamiseltaan vahvat, hyvinvoivat opiskelijat ovat talouden, innovaatioiden ja yhteiskunnallisen vakauden perusta. Kun meillä opiskelijoilla on mahdollisuus keskittyä opintoihin ja rakentaa tulevaisuutta, hyötyy siitä koko maa.

Nyt on aika turvata nykyisen ja tulevan opiskelijasukupolven tulevaisuus, ja se ei onnistu ilman tulevaisuususkon vahvistamista, paremman yhteiskunnan rakentamista ja kestävyteen panostamista. Paras lääke ja turva Suomen tulevaisuudelle on hyvinvoivat ja osaavat opiskelijat, koska ilman meitä ei tulevaisuutta rakenneta.

Velkataakka vie tulevaisuususkon

Koulutus ja sen merkitys Suomelle toistuu puolueiden vaaliohjelmassa ja -puheissa, mutta lopulta koulutus nähdään helpoimpana paikkana, josta sopeuttaa. Usko koulutukseen ja siihen investointiin horjuu liian helposti yhteiskuntamme korkeimmilla päättäjillä, joten ei yllätä, että samalla opiskelijoiden tulevaisuususko horjuu entisestään.

Nykyinen tukijärjestelmä käytännössä pakottaa opiskelijan lainannostoon tai työssäkäyntiin opintojen ohella, mitkä molemmat heikentävät opiskelukykyä. Tuloksena on se, ettei täysipäiväinen opiskelu onnistu. Opiskelijoista 24 prosenttia on pelännyt ruokansa loppuvan ja 18 prosenttia on tinkinyt lääkekuluista rahanpuutteen vuoksi ([KOTT, 2024](#)). Samaan aikaan opiskelijoiden opintolainakanta on suurimmillaan koko mittaushistoriasa, yli 6,6 miljardia euroa ([Suomen pankki, 2025](#)).

Suurimpana kuukausittaisena menoeränä edullisen opiskelija-asumisen mahdollisuus nousee varsinkin pääkaupunkiseudulla kynnyskysymykseksi sille, voiko jokainen nuori taustastaan riippumatta haaveilla korkeakouluopinnoista ja hakea opiskelemaan tulevaisuudessa.

Toimenpiteet

- Opiskelijoiden kaikki rahamuotoiset etuudet sidotaan kansaneläkeindeksiin.
- Opintorahan ja asumislisän määrää kasvatetaan kohti perusturvan tasoa, jotta opintolainaan turvautumisen tarve vähenee.
- Pääkaupunkiseudulla asuvien opiskelijoiden opintotuen asumislisän enimmäismäärää korotetaan.
- Turvataan riittävät myöntövaltuudet opiskelija-asuntorakentamisen mahdollistavaan korkotukilainaan ja palautetaan investointiavustukset opiskelija-asumiseen.
- Toteutetaan sosiaali- ja terveysministeriön kokeilu opiskelijoiden siirtämisestä yleistuen piiriin niin, että säilytetään opintotuen tasoinen tulosidonnaisuus.
- Toteutetaan laaja, opiskelijat mukaan ottava kokeilu kuukausittain Suomen kansalaisille maksettavasta vastikkeettomasta perustulosta.
- Sosiaaliturvauudistuksessa otetaan käyttöön yksi yksilökohtainen, indeksiin sidottu ja asumiskulujen alueelliset erot huomioiva asumisen tuki.
- Valmistuvien siirtymistä työelämään tuetaan luomalla työnantajille kannusteita harjoittelujen, opinnäytetöiden ja lähtötason työtehtävien tarjoamiseen.

Saavutettava koulutus on huomisen edellytys

Alati muuttuvassa maailmassa koulutus luo pohjan yhteiskuntaa muokkaavalle osaamiselle. Panostukset koulutukseen ja sivistykseen luovat tulevaisuususkoa opiskelijoille ja koko yhteiskunnalle. Samoin kuin aiemmillä sukupolvilla, myös meillä tulee olla mahdollisuus valoisampaan tulevaisuuteen saavutettavan koulutuksen kautta.

Laadukas ja maksuton korkeakoulutus tukee opiskelurauhaa ja mahdollistaa tulevaisuuden yhteiskunnan rakentamisen. Koulutustason nosto luo edellytyksiä kestäväälle taloudelle ja kriisinkestävälle yhteiskunnalle, mutta vaatii rinnalleen vakaata julkisen rahoituksen näkymää laadun ja riippumattomuuden takaamiseksi. Jatkuva oppiminen tarjoaa joustavan mahdollisuuden kehittää osaamista laajasti eri elämäntilanteissa.

Toimenpiteet

- Laaditaan pitkäjänteinen ylivaalikautinen rahoitussuunnitelma nuoren ikäluokan koulutustason nostamiseksi 60 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä. Yliopistoindeksi säilytetään täysimääräisenä.
- Tutkintokoulutus ja siihen hakeutuminen on maksutonta. Toisen tutkinnon lukuvuosimaksuja ei oteta käyttöön ja kansainvälisten opiskelijoiden hakemusmaksusta luovutaan.
- Uudistetaan yliopistojen rahoitusmallia vähemmän tulosperusteiseksi ja lisätään laatua mittaava indikaattori. Rahoitus kannustaa laadukkaiden tutkintojen tuottamiseen, eikä rahoituskriteereissä painoteta tutkintojen määrää ja valmistumisaikoja.
- Jatkuvaa oppimista kehitetään irrallaan tutkintokoulutuksesta. Maksullisten jatkuvan oppimisen muotojen hyödyntäminen oppijoiden omista lähtökohdista mahdollistetaan aikuiskoulutustuen kaltaisella mallilla.
- Kehitetään avointa yliopistoa osaamisen päivittämisen alustana ja opiskelijavalinnan väylänä. Avoimessa yliopistossa ei myönnetä tutkintoja.

Kansainvälisyys turvaa Suomen tulevaisuuden

Suomen on pysyttävä kilpailukykyisenä nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tarvitsemme kansainvälisiä opiskelijoita, mutta heistä vain noin puolet jää Suomeen pysyvästi valmistuttuaan ([Opetushallitus, 2025](#)).

Kansainvälisten opiskelijoiden suurimmat haasteet liittyvät korkeisiin lukuvuosimaksuihin, toimeentuloon ja työllistymiseen. Suomen tulee vakavasti pohtia, millä edellytyksillä varmistetaan kansainvälisten opiskelijoiden asema ja juurtuminen suomalaiseen yhteiskuntaan.

Panostamalla kansainvälisten opiskelijoiden asemaan ja sujuvaan siirtymään opiskelusta työelämään varmistamme sekä yksilöiden mahdollisuuksia että koko suomalaisen hyvinvointivaltion tulevaisuutta.

Toimenpiteet

- Pysyvän oleskeluluvan ja kansalaisuuden saamista helpotetaan suomalaisesta yliopistosta valmistuneille maahanmuuttajille.
- Työnantajille luodaan kannustimeksi seteli, jolla tuetaan kansainvälisten opiskelijoiden palkkaamista ja kotimaisten kielten oppimista työn ohella.
- Opiskelijoille ja Suomessa korkeakoulutuksen saaneille vastavalmistuneille maahanmuuttajille avataan mahdollisuus täydentää kotimaisten kielten opintoja maksuttomasti.
- Selvitetään kansainvälisten opiskelijoiden ottamista taloudellisen kannustimen piiriin, joka turvaa toimeentuloa, tutkinnon suorittamista ja Suomeen jäämistä.
- Kehitetään kattava ja korkeakoulujen autonomiaa kunnioittava apurahajärjestelmä, joka torjuu lukukausimaksujen nousun kielteisiä vaikutuksia.

Opiskelukyky on tulevaa työkykyä

Opiskelijoiden tulee olla opiskelukykyisiä, jotta sujuva valmistuminen, koulutusasteen nosto ja työelämässä tarvittava osaaminen ovat mahdollisia. Nuorten aikuisten ja opiskelijoiden sukupolvemme kohtaa epävakaan maailmanpolitiikan lisäksi suoritusyhteiskunnan paineet ja mielenterveyskriisin, jotka heikentävät opiskelukykyä ja tulevaisuudenuskoa.

Korkeakouluopiskelijoista jopa 29 prosenttia kokee merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta ([KOTT, 2024](#)). Sukupolvemme joutuu kasvamaan epävarmuuden sietoon alati kriisiytyvässä maailmassa, mutta konkreettisilla toimilla ja panostamalla parempiin tukirakenteisiin voidaan turvata tulevaisuus toimintakykyisillä osaajilla.

Toimenpiteet

- YTHS:n palveluvalikoimaa laajennetaan maksuttomalla ehkäisyllä sekä palauttamalla ihotautilääkärin ja gynekologin palvelut.
- Selvitetään keinoja, joilla YTHS ja hyvinvointialueet voisivat parantaa päihdeongelmien ja riippuvuuksien hoitoa.
- Terapiatakuu laajennetaan koskemaan kaikkia alle 29-vuotiaita ja korkeakouluopiskelijoita.
- YTHS:n palvelut ulotetaan kaikille lähteville ja saapuville vaihto-opiskelijoille.
- Muutetaan alle 29-vuotiaiden ja korkeakouluopiskelijoiden kuntoutuspsykoterapia maksuttomaksi.
- Etuusjärjestelmää muutetaan siten, että se tunnistaa ja kattaa tilapäisesti opiskelukyvottomät opiskelijat.

Planeetan rajat määrittävät tulevaisuuden

Elinkelpoinen planeetta on turvallisen demokratian, toimivan talouden ja kriisinkestävyyden perusta tuleville sukupolville. Kestävyyuskriisi heikentää nuorten hyvinvointia ja uskoa tulevaisuuteen: Nuorisobarometrin ([2025](#)) mukaan 41 prosenttia kokee epävarmuutta ilmastomuutoksen vuoksi.

Etenevä ympäristökriisi todistetusti lisää globaalia epävarmuutta ja konfliktien todennäköisyyttä ([Sitra, 2026](#)). Siksi Suomen ympäristö- ja ilmastopolitiikan on turvattava nuorten ja tulevien sukupolvien oikeus elinkelpoiseen ympäristöön ja tehtävä kestäviä päätöksiä sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti.

Toimenpiteet

- Varmistetaan vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen.
- Luonnonvarapolitiikassa otetaan huomioon nuorten ja tulevien sukupolvien oikeus elinkelpoiseen ympäristöön sekä vahvistetaan hiilinieluja ja luonnon monimuotoisuutta.
- Mahdollistetaan ruuhkamaksujen käyttöönotto kaupungeille joukkoliikenteen kehittämiseksi.
- Korotetaan Kelan ateriatukea opiskelijaravintoloiden kasvipohjaisista aterioista.
- Kehitysyhteistyön rahoitusta nostetaan lähemmäksi 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Joona Lipponen
Hallituksen puheenjohtaja
+358 50 353 9325

Rico Martikainen
Vaikuttamisen ja viestinnän päällikkö
+358 50 436 3990